

Onderwerp Informatie gemeentelijke reactie op Wetsvoorstel Herindeling en Hoorzitting

Steller K.H.S. van der Hoek

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 78 76 Bijlage(n)

Ons kenmerk 6667611

Datum 22-11-2017 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

Bij brief van 26 oktober 2017 over het *Wetsvoorstel Samenvoeging van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer*, stelt de waarnemend griffier van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken betrokkenen in de gelegenheid om een schriftelijke reactie in te dienen op het wetsvoorstel. In de reguliere gemeente-advertenties hebben wij dit kenbaar gemaakt.

Daarom informeren wij u met deze brief over de reactie op het *Wetsontwerp Herindeling Groningen, Haren en Ten Boer* zoals wij deze zenden aan de vaste commissie van Binnenlandse zaken. Tevens krijgt u met deze brief informatie over het bezoek van de commissie aan Groningen, Haren en Ten Boer, en hun Hoorzitting over het wetsontwerp.

Reactie op Wetsontwerp Herindeling

De reactie is gebaseerd, en sluit aan op eerdere besluitvorming en aangedragen opmerkingen zoals besproken in uw raad, maar ook in de klankbordgroep Groningen -Ten Boer.

Bij de behandeling van het herindelingsontwerp van de provincie heeft u uw opvattingen kenbaar gemaakt. Op basis daarvan werd de gemeenschappelijke positieve zienswijze geformuleerd. Deze is ook als vertrekpunt genomen voor de nu opgestelde reactie. Ook de besluitvorming over onder anderen het personeels-convenant en de bestuursovereenkomst is meegenomen in de reactie aan de commissie. Verder wordt de brief van de drie burgemeesters aan de commissie aangehaald om snel duidelijkheid in besluitvorming te verschaffen in aard en omvang van de herindeling. Tevens wordt in de reactie

aangehaakt bij onze brief aan Haren met oproep tot deelname aan de voorbereiding van de herindeling.

In de reactie wordt bijzondere aandacht gevraagd voor de nadelen van het toepassen van de reguliere samenvoegingsvariant. Tot nu becijferde kosten daarvoor bedragen ca. 1 miljoen euro. Wij dringen er daarom bij de commissie op aan om dit bij de besluitvorming over het wetsontwerp te heroverwegen, en alsnog de lichte herindelingsvariant van toepassing te verklaren.

De volledige reactie die uiterlijk 27 november 2017 ingediend moet worden is opgenomen aan het eind van deze brief

Bezoek aan het gebied

De griffier van de commissie kondigt in zijn brief eveneens aan dat de commissie een bezoek zal brengen aan het gebied. Gepland is een bus tour van drie kwartier per gemeente.

Hoorzitting

Vervolgens vindt een hoorzitting over het wetsontwerp plaats. In de advertentie in onder anderen de lokale kranten waarmee betrokkenen worden geattendeerd op de hoorzitting zijn de spelregels zoals de commissie die hanteert gepubliceerd:

- Afzonderlijke fracties uit de raden en besturen van plaatselijke partijafdelingen krijgen geen spreektijd tijdens de hoorzitting;
- Wel wordt spreektijd ingeruimd voor personen die namens een georganiseerd maatschappelijk verband spreken;
- Aan individuele burgers die op persoonlijke titel willen inspreken, wordt geen spreektijd verleend;
- Per organisatie is de spreektijd maximaal tien minuten, maar is idealiter drie minuten. Dit geeft ruimte tot dialoog.

In uw Presidium is afgesproken dat namens raad en college de burgemeester het woord voert tijdens de hoorzitting.

Vervolg

Zodra tijd en plaats van de hoorzitting is bepaald, zullen wij u daarvan tijdig op de hoogte brengen. Ook wordt dit via de reguliere kanalen gepubliceerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter den Oudsten', written over a horizontal line.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Teesink', written over a horizontal line.

de secretaris,
Peter Teesink

**Reactie Gemeente Groningen op Wetsvoorstel Herindeling Groningen,
Haren en Ten Boer zoals gericht aan de vaste commissie voor
Binnenlandse Zaken.**

Inleiding

Met uw brief van 26 oktober jl. stelt u ons in de gelegenheid tot het geven van een reactie op het *Wetsvoorstel Samenvoeging Groningen, Haren en Ten Boer*. Tevens verzoekt u om melding te maken wie namens de Gemeente Groningen het woord zal voeren tijdens de hoorzitting.

Door middel van deze brief, en door onze inbreng tijdens de hoorzitting, maken wij met genoegen onze opvattingen kenbaar over de voorgenomen herindeling van Groningen, Haren en Ten Boer.

Woordvoering tijdens de hoorzitting

Namens het gemeentebestuur (Raad én College) van Groningen zal de burgemeester, dhr. P.E.J. (Peter) den Oudsten, het woord voeren.

Erkentelijk voor het bezoek op korte termijn

Het bezoek van de leden van de vaste Kamercommissie wordt zeer op prijs gesteld. Het draagt bij aan spoedige besluitvorming over aard en omvang van de herindeling waardoor de onzekerheid wordt weggenomen voor inwoners, bestuur en medewerkers van de drie in het wetsontwerp genoemde gemeenten. Korthedshalve verwijzen wij hiervoor naar de brief¹ van de burgemeesters van de drie in het wetsontwerp genoemde gemeenten.

Reactie op het wetsvoorstel

Dynamische gemeente door samenstel van landelijk en stedelijk gebied

De door de herindeling te vormen nieuwe gemeente combineert de stedelijke dynamiek met landelijke kwaliteiten en hechte gemeenschappen met nabuurschap. Onze visie is wat dat betreft dat de identiteit en eigenheid van wijken, dorpen en kernen in zowel het stedelijk als landelijk gebied in stand moet blijven omdat ze elkaar versterken. Het gemeentebestuur ziet onder andere daarom grote voordelen in de vorming van de beoogde nieuwe gemeente.

Slagvaardigheid in financiën en bestuur

De nieuwe gemeente zal bestuurskrachtig en financieel slagvaardig zijn, met een betere positie als (gespreks-)partner voor medeoverheden, bedrijven en instellingen. De bestuurlijke schaal van de nieuwe gemeente sluit beter aan bij het schaalniveau van de huidige en toekomstige vraagstukken. Dit maakt

¹ op 20 oktober j.l. gericht aan uw commissie bij gelegenheid van uw procedurevergadering op 26 oktober.

het mogelijk een stevige ontwikkelagenda te realiseren voor het hele gebied en daarmee het gebied én de regio naar een hoger niveau te brengen. In het gaswinningsdossier zal de nieuwe gemeente een sterke positie innemen. Dit biedt kansen, zeker voor het huidige Ten Boer, waar dit dossier een forse impact heeft en de inwoners hard raakt.

Grotere veelzijdigheid door Ten Boer en Haren

Het door provincie gewenste, en in het wetsontwerp opgenomen voorstel tot toetreding van de gemeente Haren, samen met Ten Boer, zal de toekomstige gemeente nog veelzijdiger, sterker en dynamischer maken. Niet in de laatste plaats omdat inwoners van beide gemeenten dankzij de vele goede voorzieningen sterk gericht zijn op Groningen. Ook omdat veel inwoners van beide gemeenten aldaar werkzaam zijn. Deze oriëntatie legt een goed fundament onder de nieuwe gemeente.

Bouwen aan het fundament

Voor een goede gezamenlijke toekomst is samenwerken in de periode voorafgaand aan de herindeling van belang. Daarom is, onlangs nog, wederom de uitnodiging gedaan aan het gemeentebestuur van Haren om deel te nemen aan de voorbereiding van de herindeling zoals Ten Boer en Groningen die al geruime tijd hebben opgepakt. Daarbij is aangegeven dat wij het democratisch recht van Haren respecteren om te streven naar behoud van zelfstandigheid. Samenwerking mag in dat verband daarom niet vooruitlopen op, of leiden tot beïnvloeding van de besluitvorming in uw Kamer.

Onomkeerbare maatregelen en besluiten en acties zullen wat ons betreft dan ook niet worden genomen als het parlementaire proces nog niet afgerond is.

Belang van inwoners, bedrijven, organisaties en instellingen

Wij werken samen met Ten Boer, en hopelijk dus straks ook met Haren, vooruitlopend op definitieve besluitvorming, aan maatregelen die van belang zijn voor alle inwoners en organisaties van de drie gemeenten. Ook vanuit het perspectief van de verantwoordelijkheid voor de continuïteit van dienstverlening aan de inwoners,

Terecht wordt in het herindelingsontwerp namelijk aandacht gevraagd voor enkele thema's die bij de inwoners van de betrokken gemeenten, met nadruk op Haren en Ten Boer, spelen. Het gaat dan om onderwerpen zoals bestuurlijke nabijheid, de voorzieningen en de ruimtelijke ontwikkeling.

Bestuursovereenkomst

Het waarborgen van de belangen van inwoners, bedrijven en instellingen is in de vorm van een bestuursovereenkomst uitgewerkt. Op die wijze is invulling gegeven aan het door de provincie opgestelde herindelingsontwerp en zijn de zaken die bij de inwoners spelen van passende maatregelen voorzien.

Belangenbehartiging ten behoeve van Haren

Voordat de afstemming over de bestuursovereenkomst zou starten, besloot de gemeenteraad van Haren de medewerking aan de herindeling te beëindigen. Tot aan dat moment was in het bestuurlijk overleg tussen provincie en de drie colleges de wens uitgesproken om zo snel mogelijk als gezamenlijke gemeenten te starten met de uitwerking van het waarborgen van de verschillende bovenstaande belangen.

Gelet op die veranderde situatie is mevrouw Marga Kool aangesteld door de provincie Groningen als verbindingspersoon ter behartiging van de belangen van inwoners, bedrijven, instellingen en organisaties uit de gemeente Haren. Door haar tussenkomst zijn ook hun aandachtspunten meegenomen in de bestuursovereenkomst.

Draagvlak bij gemeenteraden Ten Boer en Groningen

De leden van de klankbordgroep uit de gemeenteraden van Groningen en Ten Boer zijn in staat gesteld hun opvattingen over de conceptteksten kenbaar te maken, waarna het gezamenlijk opgestelde document in beide gemeenteraden op voorstel van de colleges is vastgesteld,

Eenheid in verscheidenheid

Terugkijkend op dat proces kan gesteld worden dat de afspraken van Groningen en Ten Boer aangevuld met onderwerpen uit Haren heeft geleid tot het besef dat de invalshoeken vanuit de drie betrokken gemeenten leiden tot een sterke nieuwe gemeente die recht doet aan eenheid in verscheidenheid zoals verwoord in de bestuursovereenkomst². De daarin vastgelegde afspraken zijn richtinggevend of kader stellend op het gebied van:

Nabijheid en taakopvatting van het bestuur

In de bestuurlijk en ambtelijk sterkere nieuwe gemeente ontstaan meer mogelijkheden voor gezamenlijke initiatieven van inwoners: de doe-democratie vraagt om actieve burgers die worden ondersteund en gefaciliteerd door de overheid. Door de ervaringen van de drie gemeenten op dat vlak te bundelen kan het principe van de inclusieve samenleving meer en beter worden toegepast door het inzetten op zelfredzaamheid en saamhorigheid om iedereen er bij te houden.

De burger is voor de behartiging van zijn belangen en bijdragen vanuit zijn maatschappelijke betrokkenheid bovendien niet meer primair gericht op het woongebied: men organiseert zich in toenemende mate op thema's. Een grotere schaal sluit daar beter op aan.

² De gehele tekst van de Bestuursovereenkomst is opgenomen in de documenten behorende bij het wetsontwerp

De nieuwe gemeente heeft desondanks korte lijnen tot de burger waarbij burgerparticipatie een belangrijke rol speelt in de leefbaarheid van stad en dorp en de sociale samenhang tussen haar inwoners. In het kernen- en participatiebeleid wordt daarom ingegaan op nieuwe vormen van democratische besluitvorming in de vorm van innovaties zoals een burgerbegroting, een coöperatieve wijkraad en co-creatie.

Daarom wordt er gewerkt met dorps- en wijkwethouders en met een coördinerend wethouder voor het plattelandsbeleid. Zij hebben in de dorps- en wijkraden een belangrijke overlegpartner. Zo wordt participatie van de inwoners op vernieuwende wijze bevorderd en wordt er voor gezorgd dat dienstverlening aansluit bij de eisen die zij daaraan stellen.

Doel is zo breed mogelijke betrokkenheid van burgers, waarbij de nieuwe gemeente moet leren van de sociale cohesie en participatie in Ten Boer en Haren en bijbehorende dorpen, met hun korte lijnen tussen politiek, organisatie, inwoners en instellingen. Voor de nieuwe gemeente is het belangrijk lessen te leren uit de aanpak in de dorpen als middel om meer zeggenschap naar de wijken te brengen zodat bewoners zelf meer te zeggen krijgen over onderwerpen die de eigen leefomgeving aangaan.

Dienstverlening en voorzieningen

De nieuwe gemeente krijgt een dienstverleningsconcept waarbij uitvoering wordt gegeven aan de gedachte: "Decentraal wat kan, centraal wat moet". Oftewel: grootschalig regisseren en organiseren, maar kleinschalig uitvoeren, met oog voor plaatselijk maatwerk. Hiervoor worden organisatievormen ontwikkeld waarmee ambtelijke aanspreekpunten voor inwoners kunnen worden gerealiseerd. De aanpak is gebiedsgericht met gebiedsteams, laagdrempelig, dichtbij, multidisciplinair, met korte lijnen en gebruikmakend van lokale contacten en door inzet van gebiedsbudgetten. Dit in de vorm van ambtelijke contactfunctionarissen die ter plekke aanwezig zijn. Deze hebben een ruim mandaat/doorzettingsmacht.

De vorming van de nieuwe gemeente betekent voor de huidige voorzieningen, dat die tezamen een goed voorzieningenniveau blijven waarborgen - inclusief een reëel winkelaanbod -, vanwege het belang voor de leefbaarheid. De nieuwe gemeente investeert daarom in voorzieningen die van belang zijn voor die leefbaarheid, zoals dorps- en buurthuizen. Om de continuïteit van de bestaande voorzieningen te garanderen vallen alle (bijbehorende) subsidies waar een bestuursbesluit aan ten grondslag ligt, ten minste onder het gebruikelijke wettelijk overgangsrecht van twee jaar, gerekend vanaf de herindelingsdatum 1 januari 2019. De instandhouding van voorzieningen, nu en in de toekomst, zal daarnaast natuurlijk altijd in verhouding moeten staan tot de kosten die hiermee gemoeid zijn en de lasten voor de inwoners ten opzichte van de maatschappelijke relevantie van die voorziening.

Ruimtelijke aspecten

De nieuwe gemeente wil de ruimtelijke kwaliteit en het open, groene, onbebouwde karakter van het landelijk gebied behouden. Daarvoor worden in de omgevingsvisie voor deze gebieden waarborgen gecreëerd. Het huidige beleid van Ten Boer, Haren en Groningen wordt daarom voortgezet. Als moet worden gebouwd, gebeurt dit volgens regels die nu ook al worden gehanteerd. In het overgangsgebied tussen de Groningen en de dorpen van Haren en Ten Boer wordt tenminste tot 2040 niet gebouwd. Dit geldt ook voor de groene long tussen Groningen en Haren. Daarom kan er geen sprake zijn van een Zuidtangent.

Belangen van medewerkers van de drie gemeenten: Personeelsconvenant

Naast de bestuursovereenkomst is ten behoeve van het bieden van perspectief aan de gezamenlijke medewerkers, en het bevorderen van goed werkgeverschap een personeelsconvenant opgesteld. Daarbij is dezelfde werkwijze gevolgd: afstemming tussen Groningen en Ten Boer alsmede inbreng van de verbindingspersoon Haren, Mw. Marga Kool, die daarvoor intensief contact heeft gehouden met de OR van de gemeente Haren.

Als gevolg van de herindeling vinden geen gedwongen ontslagen plaats, en aanstellingen voor bepaalde tijd worden overgenomen door de nieuwe gemeente als deze een einddatum hebben die ligt na 1 januari 2019. In samenwerking met vakorganisaties en Gemeente Groningen en Ten Boer en hopelijk binnenkort ook Haren wordt dit zo spoedig mogelijk uitgewerkt in een Sociaal Plan³.

Van herindelingsontwerp naar wetsontwerp

Op advies van de Raad van State is de reguliere herindelingsvariant opgenomen in het wetsontwerp. Beraadslaging daarover in onze raad heeft geen belemmering opgeleverd voor de instemming met de voorgenomen herindeling van de drie gemeenten. Wij voegen ons wat dat betreft in het besluit van Gedeputeerde Staten dat zij argumenten hebben om Haren onderdeel te laten zijn van de herindeling. Wij verwachten dat het gemeentebestuur van Haren alsnog zijn verantwoordelijkheid neemt bij het voorbereiden – onder de eerder geschetste voorwaarden – van de mogelijke herindeling. In die zin zien we met vertrouwen tegemoet dat de toevoeging van Haren geen hinder zal opleveren, al dringt de tijd.

Beter de lichte herindelingsvariant vanwege minder kosten

Vanwege de extra kosten die een reguliere samenvoeging met zich meebrengt - dit is becijferd op naar schatting 1 miljoen euro - geven wij dringend in overweging mee om in de besluitvorming over het wetsontwerp dit te heroverwegen.

³ De gehele tekst van het Personeelsconvenant is opgenomen in de documenten behorende bij het wetsontwerp

Wij vinden de toepassing van de lichte variant te rechtvaardigen omdat daardoor geen onnodige kosten behoeven te worden gemaakt vanwege administratief technische redenen. Het daarmee gemoeide forse bedrag, en de bijbehorende extra werkzaamheden, kunnen beter ten bate van de inwoners ingezet worden.

Tot welke herindelingsvariant u ook besluit: wij zijn erg gelukkig dat de naam Groningen behouden blijft voor de nieuwe gemeente. Dit doet recht aan de lange historie met een naam die voor het eerst in 1040 op schrift werd gesteld.

Tot besluit

Met de nieuwe gemeente ontstaat een goede uitgangssituatie voor een fundamentele herverdeling van taken tussen gemeente en provincie. De politiek-bestuurlijke ruimte neemt toe bij minder afhankelijkheid van samenwerkingsverbanden. Op regionaal en provinciaal niveau zal de nieuwe gemeente ook in samenwerkingsverbanden participeren, hetzij omdat het wettelijk verplicht is hetzij omdat het de uitvoering van de taken bevordert. Omdat na herindeling in de overblijvende samenwerkingsverbanden minder partners participeren, ontstaan voor de grotere nieuwe gemeente meer mogelijkheden om binnen die verbanden een meer bepalende rol te spelen. Op landelijk niveau is de nieuwe gemeente een speler met een groter voedingsgebied, behorende tot de top vijf-steden in Nederland. Dit zal bijdragen aan een goede uitgangssituatie voor deelname aan landelijke gremia en het uitoefenen van invloed op te verdelen gelden en te nemen besluiten. Ook voorzien we dat de nieuwe gemeente zijn economische kracht kan paren aan de unieke kenmerken van Groningen (kennisstad, cultuurstad, fietsstad) en de eigenheid van Haren en Ten Boer met de ecologische en landschappelijke kwaliteiten (groen, landelijk, ruimtelijk). Toegenomen werkgelegenheid in allerlei sectoren zal daarvan het gevolg zijn.

De uitkomst van uw afwegingen gericht op een voortvarend vervolg van het proces dat tot samenvoeging van de betrokken gemeenten leidt per 1 januari 2019, zien we daarom met vertrouwen tegemoet.

=0=0=0=0=0=0=